

Република Србија
Предшколска установа „ЛАСТА“ Голубац
Ул. Капетан Мишина бб, 12223 Голубац
Број: 564
Датум: 29.12.2023. године
ГОЛУБАЦ

ПЛАН УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ОД ПОВРЕДЕ ПРИНЦИПА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

Децембар, 2023. године

Садржај:

1. УВОД.....	3
2. ПРАВНИ ОКВИР РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.....	5
3. ПОДАЦИ О ПОСЛОДАВЦУ	6
4. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА	8
5. ОБЛАСТИ И ПРОЦЕСИ КОЈИ СУ РИЗИЧНИ ЗА ПОВРЕДУ ПРИНЦИПА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ.....	10
6. МЕРЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТ	11
7. ПОДАЦИ О ЛИЦИМА ОДГОВОРНИМ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ИЗ ПЛАНА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА	15

1. УВОД

Родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, јесте свако неоправдано разликовање, неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), на отворен или прикривен начин, у односу на лица или групе лица, као и чланове њихових породица или њима блиска лица, засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду у: политичкој, образовној, медијској и економској области; области запошљавања, занимања и рада, самозапошљавања, заштите потрошача (робе и услуге); здравственом осигурању и заштити; социјалном осигурању и заштити, у браку и породичним односима; области безбедности; екологији; области културе; спорту и рекреацији; као и у области јавног оглашавања и другим областима друштвеног живота.

Непосредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, постоји ако се лице или група лица, због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода, у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољнији положај, или би могли бити стављени у неповољнији положај.

Посредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, постоји ако, на изглед неутрална одредба, критеријум или пракса, лице или групу лица, ставља или би могла ставити, због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода, у неповољан положај у поређењу са другим лицима у истој или сличној ситуацији, осим ако је то објективно оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода постоји ако се према лицу или групи лица неоправдано поступа неповољније него што се поступа или би се поступало према другима, искључиво или углавном због тога што су тражили, односно намеравају да траже заштиту од дискриминације на основу пола, односно рода, или због тога што су понудили или намеравају да понуде доказе о дискриминаторском поступању.

Дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, сматра се и узнемиравање, понижавајуће поступање, претње и условљавање, сексуално узнемиравање и сексуално уцењивање, родно заснован говор мржње, насиље засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду или промени пола, насиље према женама, неједнако поступање на основу трудноће, породилског одсуства, одсуства ради неге детета, одсуства ради посебне неге детета у својству очинства и материнства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства и подстицање на дискриминацију као и сваки неповољнији третман који лице има због одбијања или трпљења таквог понашања

Дискриминација лица по основу два или више личних својстава без обзира на то да ли се утицај поједних личних својстава може разграничити је вишеструка дискриминација или се не може разграничити (интерсексијска дискриминација).

Законом о родној равноправности уређује се појам, значење и мере политике остваривања и унапређења родне равноправности, као и врсте планских аката у области родне равноправности, надзор над применом закона и друга питања од значаја за остваривање и унапређење родне равноправности. Наведеним законом се уређују обавезе органа јавне власти, послодаваца и других социјалних партнера да интегришу родну перспективу у области у којој делују.

Чланом 13. Закона о родној равноправности дефинисане су врсте планских аката, међу које спада и План управљања ризицима од повреде принципа равноправности. План управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности представља гаранцију родне перспективе, уродњавања и уравнотежене заступљености полова у поступањима органа јавне власти, послодаваца, осигуравајућих друштава, политичких странака, синдикалних организација и других организација и удружења.

2. ПРАВНИ ОКВИР РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Устав Републике Србије, у основним одредбама гарантује равноправност жена и мушкараца и обавезује државу да води политику једнаких могућности (члан 15.), забрањује непосредну и посредну дискриминацију по било ком основу или личном својству укључујући и пол (члан 21. став 3), прописује могућност предузимања посебних мера ради постизања пуне равноправности лица или групе лица које су у неједнаком положају са осталим грађанима (члан 21. став 4), гарантује једнакост пред законом (члан 21. став 1), једнаку законску заштиту (члан 21. став 2), заштиту пред судовима (члан 22. став 1), другим државним органима (члан 36. став 1) и међународним институцијама (члан 22. став 2), право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву или обавези (члан 36. став 2), право на правну помоћ (члан 67. став 1) од стране адвокатуре (члан 67. став 2) и службе правне помоћи у ЈЛС (члан 67. став 2) и упућује на законско регулисање бесплатне правне помоћи (члан 67. став 3), право на рехабилитацију и накнаду материјалне и нематеријалне штете проузроковане незаконитим или неправилним радом државног органа (члан 35. став 2), јемчи заштиту података о личности (члан 42.), право азила (члан 57.), слободу одлучивања о склапању брака, равноправност супружника, изједначава статус ванбрачне заједнице и брака у складу са законом (члан 62.), гарантује равноправност родитеља у издржавању, васпитању и образовању деце (члан 65), јемчи слободу одлучивања о рађању (члан 63) и посебну заштиту мајки, трудница, деце и самохраних родитеља (члан 66) као и посебну здравствену заштиту трудница, мајки и самохраних родитеља са децом до седме године, која се финансира из јавних прихода (члан 68) и социјалну заштиту породице и запослених (члан 69). ➤ Закон о родној равноправности („Службени гласник РС“ број 52/21); ➤ Закон о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 35/19); ➤ Закон о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације („Службени гласник РС”, број 22/09); ➤ Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС“ број 22/09 и 52/21); ➤ Закон о спречавању насиља у породици („Службени гласник РС“ број 94/16); ➤ Закон о равноправности полова („Службени гласник РС“ број 104/09).

3. ПОДАЦИ О ПОСЛОДАВЦУ

Назив	Предшколска установа „Ласта“ Голубац
Седиште	Капетан Мишина бб 12 223 Голубац
П И Б	101483639
Матични број	07324006
Шифра делатности	Шифра 85.10 предшколско образовање које обухвата: Предшколско образовање које претходи основном образовању. Предшколско образовање је почетна етапа организованог подучавања које је доступно деци од 1 године до 6.5 година до поласка у школу. Припремни предшколски програм је део редовног програма предшколске установе у полудневном или целодневном трајању, који се остварује са децом пред полазак у школу, чиме се омогућава деци да премосте разлике између породичног и школског окружења.
Број и датум решења о упису у Регистар привредних субјеката	Решење о упису у судски регистар Округног привредног суда у Пожаревцу од 09.01.1998 године, број ФИ 10/98

Оснивач Предшколске установе "Ласта" Голубац је јединица локалне самоуправе општине Голубац.

Делатност предшколског васпитања и образовања је делатност од непосредног друштвеног интереса и остварује се као јавна служба.

Делатност предшколског васпитања и образовања, у смислу овог закона, јесте васпитање и образовање деце предшколског узраста.

Под предшколским узрастом, у смислу овог закона, подразумева се узраст деце од годину дана до поласка у основну школу.

Делатност предшколског васпитања и образовања обавља се у предшколској установи, а изузетно може да се обавља и у школи.

Предшколска установа обавља и делатност којом се обезбеђују исхрана, нега, превентивно-здравствена и социјална заштита деце предшколског узраста, у складу са законом.

Циљеви предшколског васпитања и образовања су подршка:

1) целовитом развоју и добробити детета предшколског узраста, пружањем услова и подстицаја да развија своје капацитете, проширује искуства и изграђује сазнања о себи, другим људима и свету;

2) васпитној функцији породице;

3) даљем васпитању и образовању и укључивању у друштвену заједницу;

4) развијању потенцијала детета као претпоставке за даљи развој друштва и његов напредак.

Принципи предшколског васпитања и образовања су:

1) доступност: једнако право и доступност свих облика предшколског васпитања и образовања, без дискриминације и издвајања по основу пола, социјалне, културне, етничке, религијске или друге припадности, месту боравка, односно пребивалишта, материјалног или здравственог стања, тешкоћа и сметњи у развоју и инвалидитета, као и по другим основама, у складу са законом;

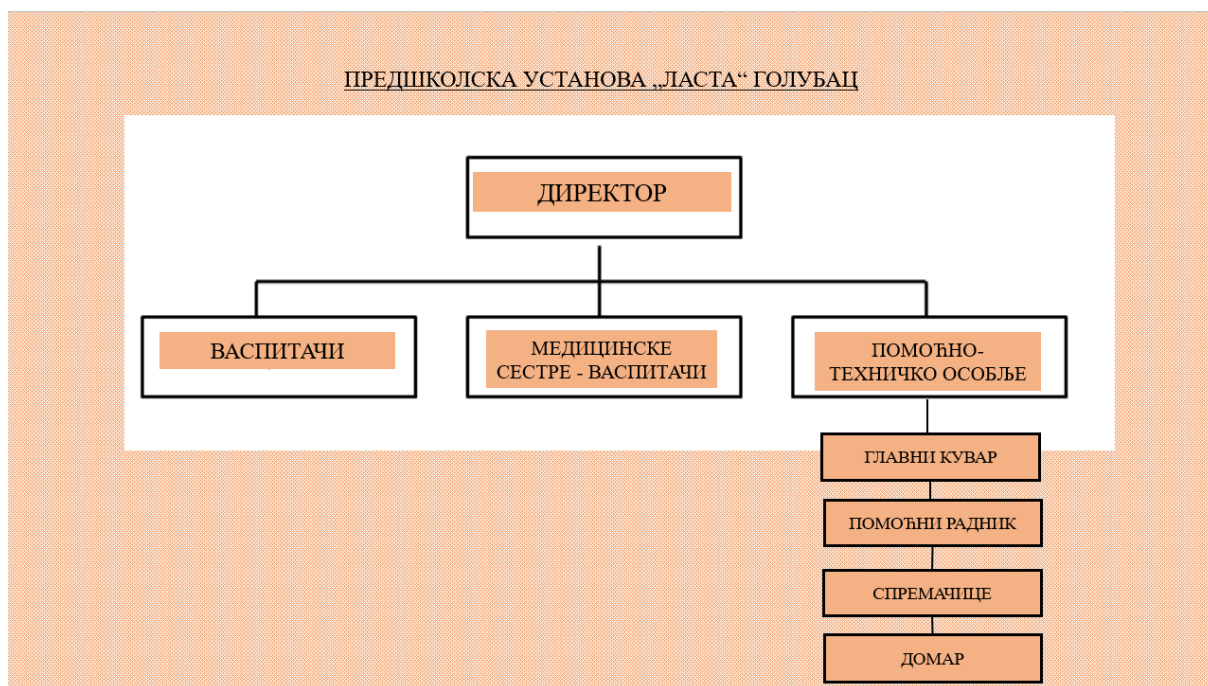
2) демократичност: уважавање потреба и права деце и породице, укључујући право на уважавање мишљења, активно учешће, одлучивање и преузимање одговорности;

3) отвореност: грађење односа са породицом, другим деловима у систему образовања (школа), заједницом (институцијама културе, здравства, социјалне заштите), локалном самоуправом и широм друштвеном заједницом;

4) аутентичност: целовит приступ детету, уважавање развојних специфичности предшколског узраста, различитости и посебности, неговање игре као аутентичног начина изражавања и учења предшколског детета, ослањање на културне специфичности;

5) развојност: развијање различитих облика и програма у оквиру предшколске делатности у складу са потребама деце и породице и могућностима локалне заједнице, континуирано унапређивање кроз вредновање и самовредновање, отвореност за педагошке иновације.

4.ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

Послови код органа јавне власти систематизовани су у следеће групе:

- 1) Послови руковођења-Директор;
- 2) Послови васпитача, медицинских сестара-васпитача;
- 3) Послови припремања и сервирања оброка;
- 4) Послови одржавања чистоће;
- 5) Помоћно-технички послови.

Директор :

-Директор представља и заступа установу.

-Директор руководи радом установе.

Послови васпитача и медицинских сестара :

-Послове васпитача и медицинских сестара васпитача у Установи обављају васпитачи и медицинске сестре-васпитачи.

Послови припремања и сервирања оброка :

-Послове припремања и сервирања оброка у Установи обављају:

- Главни кувар;
- Помоћни радник;

Послови одржавања чистоће:

Послове одржавања чистоће у Установи обављају :

- спремачице;

Помоћно-технички послови:

Помоћно-техничке послове у Установи обавља:

- домар.

4.1. Број чланова и полна заступљеност у органу управљања

Управни одбор	Мушкарци	Жене	Укупно
	2	7	9

4.2. Структура предшколске установе према стеченом нивоу образовања

	Стручна спрема запослених												Укупно
	Без школе		Завршена ОШ		Завршена средња школа		Завршена виша школа		Завршен факултет		Доктор наука		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
Запослени на неодређено време	/	/	/	2	1	3	/	4	/	1	/	/	11
Запослени на одређено време	/	/	/	1	/	/	/	3	/	3	/	/	7
УКУПНО	/	/	/	3	1	3	/	7	/	4	/	/	18

4.3. Структура предшколске установе према годинама старости

	Старосна структура запослених										Укупно
	18-30		31-40		41-50		51-60		Преко 61		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
Запослени на неодређено време	/	/	/	5	1	1	/	4	/	/	11
Запослени на одређено време	/	3	/	3	/	1	/	/	/	/	7
УКУПНО	/	3	/	8	1	2	/	4	/	/	18

5. ОБЛАСТИ И ПРОЦЕСИ КОЈИ СУ РИЗИЧНИ ЗА ПОВРЕДУ ПРИНЦИПА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

У овом делу Плана смањења ризика потребно је направити кратак преглед области и процеса у функционисању предшколске установе у којем може доћи до повреде принципа родне равноправности.

Не постоје принципи или мере прописани Законом о предшколском васпитању и образовању и Законом о основама система образовања и васпитања којима се мање заступљеном полу обезбеђује активно учешће у саставу и раду органа управљања, попуњавању извршилачких радних места и не издвајају се средства за унапређење родне равноправности.

Без обзира на непостојање мера или принципа у спровођењу родне равноправности у предшколској установи у претходном периоду није било узнемиравања, полног узнемиравања, посредне или непосредне дискриминације, као ни судских спорова из ове области. Мере које су предвиђене овим Планом управљања ризицима су пре свега са циљем унапређења до потпуне примене принципа родне равноправности.

Табела 1: Матрица за процену и мерење ризика

Катастрофалан					
Умерена					
Озбиљна					
Мала					
Минимална					
	Занемарљива	Мала	Средња	Велика	Изразито висока

6. МЕРЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТ

Мере за остваривање и унапређење родне равноправности се могу разврстати у опште мере и посебне мере.

Опште мере

Опште мере за остваривање и унапређивање родне равноправности јесу законом прописане мере којима се у одређеној области забрањује дискриминација на основу пола, односно рода, или налаже одговарајуће поступање ради остваривања родне равноправности. Опште мере обухватају и мере утврђене другим актима (декларације, резолуције, стратегије и сл.), чији је циљ остваривање родне равноправности.

Посебне мере

Посебне мере за остваривање и унапређивање родне равноправности су активности, мере, критеријуми и праксе у складу са начелом једнаких могућности којима се обезбеђује равноправно учешће и заступљеност жена и мушкараца, посебно припадника осетљивих друштвених група, у свим сферама друштвеног живота и једнаке могућности за остваривање права и слобода.

Посебне мере, у складу са општим мерама одређују и спроводе орган јавне власти, послодавци и удружења. Приликом одређивања посебних мера морају се уважавати различити интереси, потребе и приоритети жена и мушкараца, а посебним мерама мора се обезбедити:

- право жена, и мушкараца на информисаност и једнаку доступност програмима и услугама;
- примена уродњавања и родно одговорног буџетирања у поступку планирања, управљања и спровођења планова, пројеката и политика;
- промовисање једнаких могућности у управљању људским ресурсима и на тржишту рада;
- уравнотежена заступљеност полова у управним телима и на положајима;
- уравнотежена заступљеност полова у свакој фази формулисања и спровођења политика родне равноправности;
- употреба родно сензитивног језика како би се утицало на уклањање родних стереотипа при остваривању права и обавеза жена и мушкараца;
- прикупљање релевантних података разврстаних по полу и њихово достављање надлежним институцијама.

Посебне мере примењују се док се не постигне циљ због којег су прописане.

Врсте посебних мера су:

- 1) мере које се одређују и спроводе у случајевима осетно неуравнотежене заступљености полова;
- 2) подстицајне мере, којима се дају посебне погодности или уводе посебни подстицаји у циљу унапређења положаја и обезбеђивања једнаких могућности за жене и мушкарце у свим областима друштвеног живота;
- 3) програмске мере, којима се операционализују програми за остваривање и унапређење родне равноправности.

Подстицајне мере

Подстицајне мере представљају мере којима се дају посебне погодности или уводе посебни подстицаји у циљу унапређења положаја и обезбеђивања једнаких могућности за жене и мушкарце у предшколском васпитању и образовању.

ПОДСТИЦАЈНЕ МЕРЕ:

МЕРА 1.

Предшколска установа „Ласта“ Голубац услед потреба за остваривање и унапређење родне равноправности доноси следећу подстицајну меру:

➤ Заступљеност већег броја мушкараца у органу управљања и на извршилачким радним местима.

Време за увођење мере:

Период од 2024. – 2027. године.

Кроз изборне поступке за орган управљања предлагати већи број мушкараца као кандидате.

Уколико постоји могућност и не постоји законска ограничења, на упражњена извршилачка и руководећа радна места распоређивати запослене којих има мање у Установи.

ПРОГРАМСКЕ МЕРЕ:

Овим мерама се операционализују програми за остваривање и унапређење родне равноправности. Предшколска установа „Ласта“ Голубац услед потреба за остваривање и унапређење родне равноправности доноси следеће програмске мере:

- Похађање обука, семинара и конференција ;
- Успостављање сарадње са државним органима и организацијама цивилног друштва;
- Имплементација родно осетљивог језика у интерним документима;

МЕРА 1.

Похађање обука, семинара и конференција у вези са родном равноправношћу.

Разлог за увођење мере: Стицање нових знања и вештина у пуној примени принципа родне равноправности.

Време за увођење мере:

Континуирано.

МЕРА 2.

Успостављање сарадње са органима јавне власти и другим организацијама.

Успостављањем континуиране сарадње са органима јавне власти и другим организацијама у виду размене информација и знања са циљем унапређења родне равноправности омогућава се једноставнија имплементација обавеза проистеклих из законских и подзаконских аката.

Време за увођење мере:

Период од 2024. – 2027. године.

МЕРА 3.

Имплементација родно осетљивог језика у интерним документима;

Употреба родно сензитивног језика доприноси подизању свести о значају једнакости жена и мушкараца, док са друге стране директно утиче на процес демократизације друштва и увођење начела једнакости у све сфере друштвеног живота. Родно осетљив језик је фактор који у највећој мери утиче на већу видљивост жена у јавном животу, а самим тим доприноси равноправности полова када говоримо о учешћу жена у осталим сегментима друштва. Родно осетљив језик не подразумева само именовање жена које обављају одређена занимања или врше одређене јавне функције, иако је овај домен његове примене нарочито важан, већ је истовремено и начин да се елиминише сваки облик родно засноване дискриминације.

Разлог за увођење мере: У интерним документима Предшколске установе „Ласта“ Голубац није присутан родно сензитиван језик. Сва документација се води у граматички мушком роду и подразумева природно мушки и женски род лица на који се односе.

Време за увођење мере:

Период од 2024. – 2027. године.

Све мере су донете са циљем континуираног унапређења родне равноправности у Предшколској установи „Ласта“ Голубац.

Коначни циљ који се жели постићи доношењем Плана управљања ризицима и спровођењем мера које су у њему наведене **је да се могућност да дође до повреде принципа родне равноправности сведе на минимум.**

7. ПОДАЦИ О ЛИЦИМА ОДГОВОРНИМ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ИЗ ПЛАНА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Милена Ђурђевић, запослена на радном месту директора Установе, лице задужено за родну равноправност у Предшколској установи „Ласта“ Голубац и

Биљана Кировски, запослена на радном месту васпитача, за лице задужено за координацију у поступку израде Плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности у Предшколској установи „Ласта“ Голубац.

У Голупцу,

Дана 29.12.2023. године.

ДИРЕКТОР ПУ „ЛАСТА“

Милена Ђурђевић
